

EVROPSKÁ KOMISE

Brusel, 2.9.2021
C(2021) 6549 final

Miloš VYSTRČIL
předseda Senátu
Valdštejnské náměstí 17/4
118 01 PRAHA 1

Vážený pane předsedo,

Komise by ráda poděkovala Senátu za jeho usnesení ke sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zlepšování právní úpravy: společně v zájmu lepší tvorby právních předpisů“ (COM(2021) 219 final).

Komise vítá podporu Senátu pro opatření oznámená ve sdělení a souhlasí s tím, že jejich přínosy budou záviset na důslednosti jejich provádění. Jak oznámila předsedkyně Ursula von der Leyenová v pověřovacích dopisech adresovaných komisařům v roce 2019, bylo zajištění toho, aby právní předpisy byly cílené, snadno se dodržovaly a zbytečně nezvyšovaly regulační zátěž, zařazeno mezi priority programu zlepšování právní úpravy.

Pokud jde o poznámku Senátu, že „postrádá ve sdělení větší důraz na zásady subsidiarity a proporcionality, na legislativně-technickou kvalitu právních předpisů a jejich vzájemnou provázanost“, Komise by ráda zdůraznila, že zásady subsidiarity a proporcionality jsou v jejích legislativních návrzích uplatňovány systematicky. Ve sdělení se Komise zavázala lépe informovat o tom, proč považuje opatření na úrovni EU za nezbytná. U každého politicky citlivého nebo důležitého návrhu zveřejní Komise tabulku pro posouzení subsidiarity doplněnou o posouzení dopadů¹.

Pokud jde o poznámku Senátu, že „postrádá ve sdělení větší důraz na odstraňování překážek na vnitřním trhu jako jeden ze způsobů snižování celkové regulatorní zátěže“, a jeho názor, že přístup „jeden přijmout, jeden zrušit“ [...] může být prospěšný, pokud nebude prováděn formalisticky a mechanicky, nebo naopak způsobem poskytujícím Komisi naprostou flexibilitu“, Komise zdůrazňuje, že její politika zlepšování stávajících právních předpisů EU je dlouhodobého charakteru a provádí se zejména prostřednictvím Programu pro účelnost a účinnost právních předpisů (REFIT). Cílem programu REFIT je maximalizovat přínosy regulace pro občany, podniky a společnost obecně a zároveň odstranit byrokracii a snížit náklady. Komise pečlivě zkoumá nákladově efektivní přístupy jak při posuzování dopadů při přípravě návrhů, tak prostřednictvím hodnocení v okamžiku, kdy jsou tyto akty již dostatečně

¹ S výjimkou oblastí výlučné pravomoci EU, kde se subsidiarita neuplatňuje.

dlouhou dobu uplatňovány. Při zjišťování toho, kde lze ve stávajících právních předpisech EU skutečně nalézt potenciál ke zmírnění zátěže, bude Komise prostřednictvím svých stanovisek rovněž nápomocna nová platforma expertní skupiny na vysoké úrovni Fit pro budoucnost, jejímiž členy jsou zástupci vnitrostátních, regionálních a místních orgánů členských států. Platforma bude Komisi poskytovat poradenství, jak zajistit, aby se právní předpisy EU snadno dodržovaly, byly účinné a vhodné pro budoucnost a zároveň plnily cíle právních předpisů EU.

Své úsilí o snižování zátěže v rámci programu REFIT nyní Komise posílí i prostřednictvím přístupu „jeden přijmout, jeden zrušit“. Komise Senát ujišťuje, že přístup „jeden přijmout, jeden zrušit“ nebude prováděn formalisticky ani mechanicky, tedy například tak, že by bylo u každého nově navrženého legislativního aktu navrženo zrušení jiného, stávajícího. Namísto toho se Komise bude snažit kompenzovat zátěž, kterou některé legislativní návrhy pro občany a podniky představují, úsporami zátěže vyplývajících z jiných návrhů v téže oblasti politiky. Komise bude přístup „jeden přijmout, jeden zrušit“ uplatňovat tak, aby neohrozila sociální a environmentální normy, a bude vycházet ze svých stávajících postupů zlepšování právní úpravy. Zároveň bude mít prostor navrhnout právní předpis, kdykoliv to bude potřeba. Veškeré náklady na dodržování předpisů (např. náklady na přizpůsobení nebo správní náklady) budou analyzovány a vyčíslovány v posouzeních dopadů, bude-li to proveditelné a přiměřené. Správní náklady budou kompenzovány. Náklady na přizpůsobení budou v posouzeních dopadů transparentně a systematicky prezentovány v rozsahu, v jakém to bude proveditelné a přiměřené. S ohledem na kompenzaci těchto nákladů v co nejvyšší možné míře budou provedena další opatření. Veškeré náklady na dodržování právních předpisů budou přezkoumány Výborem pro kontrolu regulace, budou zveřejněny a budou předmětem jednání v rámci legislativního procesu. Komise navíc vedla při vypracovávání přístupu „jeden přijmout, jeden zrušit“ rozsáhlé konzultace s národními odborníky ze všech členských států a s vnitrostátními orgány dohledu členských států, které při snižování zátěže uplatňují podobné přístupy. O uplatňování přístupu „jeden přijmout, jeden zrušit“ bude Komise informovat v roční analýze zátěže.

Komise by ráda poděkovala Senátu Parlamentu České republiky za to, že vítá její „záměr zveřejňovat více podkladových materiálů pro tvorbu politik“, a bere na vědomí připomínku, „aby k tomu docházelo ještě předtím, než Komise přijme politické rozhodnutí“. Komise věnuje zvláštní pozornost transparentnosti podkladů a přístupu veřejnosti k nim. V souladu se svou digitální strategií usiluje Komise o zlepšení přístupu k podkladovým materiálům, z nichž vycházejí jednotlivé legislativní návrhy. Zřídí proto uživatelsky přívětivější úložiště podkladů ke všem legislativním aktům, všech souvisejících zveřejněných studií, hodnocení, souborů údajů atd. Komise již pracuje na tom, aby se kromě snadnějšího přístupu zlepšilo i jejich vyhledávání a srozumitelnost. V současné době probíhá propojování různých rejstříků a portálů, jako jsou EU Bookshop, interinstitucionální databáze studií EU, portál Podělte se o svůj názor a EUR-Lex, a rovněž probíhají práce na společném legislativním portálu.

Komise bere na vědomí výzvu Senátu ke shromažďování a sdílení přesných a podrobných informací o reálných dopadech práva EU v členských státech a nutnost, aby Komise systematicky reflektovala zjištěné potíže s implementací či neefektivitu práva EU v procesu tvorby politik. Komise souhlasí s tím, že provádění právních předpisů EU členskými státy může rovněž významně ovlivnit jejich dopad na občany a podniky. Komise bude při tvorbě

politik EU úžeji spolupracovat s místními, regionálními a celostátními orgány i se sociálními partnery a požádá členské státy, aby poskytovaly zpětnou vazbu k odhadům přínosů a nákladů spojených s konkrétními právními předpisy poté, co je provedou. Kromě toho může být legislativní akt EU hodnocen pouze za účasti dotčených subjektů a teprve poté, co jej členské státy plně provedou. Právní předpisy EU však často obsahují nejasné požadavky týkající se druhu přezkumu, který má být proveden, nebo stanoví lhůty pro hodnocení (částí) právních předpisů, jejichž platnost končí dříve, než je k dispozici dostatek praktických zkušeností a informací o jejich provádění a účincích. Za účelem shromáždění a sdílení přesných a podrobných informací o reálných dopadech práva EU v členských státech se ve sdělení navrhuje jasněji rozlišovat mezi zprávami o provádění a hodnoceními. Zprávy by se měly vztahovat na pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění právních předpisů ve vnitrostátním právu a jejich uplatňování a používání, včetně případných problémů, které v takové souvislosti mohou nastat. Hodnocení by měla posuzovat právní předpisy EU několik let od začátku provádění, poukazovat na případné problémy při provádění a hodnotit jejich účinky s ohledem na stanovená hodnotící kritéria, účinnost, účelnost, soudržnost, relevanci a přidanou hodnotu EU. Komise se také zaměří na zjednodušování postupů vedoucích k očekávaným cílům politik, přičemž zohlední digitální řešení na podporu snadnějšího a méně nákladného provádění.

Pokud jde o výzvu Senátu „aby [Komise] zlepšila kvalitu posouzení dopadů a souvisejících procesů, a to i ve světle vysokého podílu případů, v nichž Výbor pro kontrolu regulace vydal ke zprávě o posouzení dopadů negativní stanovisko“, Komise by ráda zdůraznila, že negativní stanoviska výboru se týkají návrhů posouzení dopadů, které jsou následně revidovány s ohledem na doporučení výboru a znovu předkládány s cílem získat od výboru kladné stanovisko. Zpráva o posouzení dopadů, která je poté připojena k legislativnímu návrhu, je již v revidovaném znění, které reaguje na doporučení výboru.

Pokud jde o doporučení výrazně snížit podíl návrhů legislativních aktů, ke kterým nebylo zpracováno posouzení dopadů, vyžadují pokyny pro zlepšování právní úpravy posouzení dopadů ke všem iniciativám s významným dopadem, přičemž je jasné uveden druh aktů, které posouzení dopadů doprovázet nemusí. Takovými iniciativami by mohla být technická opatření, dočasné iniciativy nebo iniciativy, které nemají významný dopad nebo pro něž nejsou k dispozici politické alternativy nebo u nichž nelze očekávané dopady předem jasně určit. Některé iniciativy, například ty, které se týkají onemocnění COVID-19, nebyly předmětem posouzení dopadů z důvodu naléhavosti. Komise se zavázala, že bude i nadále v důvodových zprávách vysvětlovat, proč u příslušných legislativních návrhů chybí posouzení dopadů. V takových případech budou analýza a veškeré faktické podklady uvedeny v pracovním dokumentu útvarů Komise, který bude zveřejněn spolu s návrhem, nebo do tří měsíců od zveřejnění návrhu. V uvedeném dokumentu bude jasné stanoveno, jak a kdy bude akt následně hodnocen.

Komise souhlasí se stanoviskem Senátu ohledně dodržování požadavků na vyhodnocení stávajících právních předpisů před předkládáním návrhů změn právních aktů EU. Sdělení znovu zdůrazňuje pevné odhodlání Komise prosazovat zásadu „nejprve hodnotit“. Z hodnocení vychází již více než 80 % posouzení dopadů, která Komise v souvislosti s legislativními revizemi provedla. Ke zvýšení tohoto procentního podílu a k shromáždění nezbytných údajů je klíčové, aby právní předpisy vždy obsahovaly ustanovení o podmínkách

hodnocení a zároveň bylo na hodnocení vyhrazeno dost času. Ve většině případů je Komise závislá na kvalitě údajů, které dostává od členských států.

Komise souhlasí s doporučením Senátu, aby Rada zpracovávala posouzení dopadů v případech, kdy výrazně mění návrhy Komise, a bere na vědomí doporučení, aby Komise ve spolupráci s Radou a Evropským parlamentem zpracovávala aktualizovaná posouzení dopadů vztahující se k přijatému znění legislativního aktu. Komise může určit pouze očekávané dopady svých vlastních legislativních návrhů. Změny provedené Evropským parlamentem a Radou mohou dopady právních předpisů EU významně změnit. Ve sdělení Komise Evropský parlament a Radu naléhavě vyzývá, aby dokumentovaly účinek svých změn a splnily tak své závazky vyplývající z interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů.

Doufáme, že podané vysvětlení je dostatečnou odpovědí na připomínky Senátu, a těšíme se na pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

*Maroš Šefčovič
místopředseda*

